REKOMENDACIJOS

TARYBOS REKOMENDACIJA (ES) 2022/915

2022 m. birželio 9 d.

dėl operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 87 straipsnio 3 dalį ir 89 straipsnį kartu su jos 292 straipsniu,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) tarpvalstybinis teisėsaugos bendradarbiavimas yra labai svarbus šalinant grėsmes saugumui Šengeno erdvėje ir užtikrinant tinkamą jos veikimą. Labai svarbu, kad asmenims būtų užkirstas kelias pabėgti nuo teisėsaugos institucijų paprasčiausiai persikeldami iš vienos valstybės narės į kitą. Tvirtesnis visų valstybių narių teisėsaugos institucijų tarpvalstybinis teisėsaugos bendradarbiavimas padės pagerinti nusikalstamų veikų prevenciją, atskleidimą ir tyrimą Sąjungoje. Toks tvirtesnis bendradarbiavimas apima dviejų ar daugiau valstybių narių tarpvalstybinius veiksmus, pavyzdžiui, persekiojimą kertant sieną bei sekimą kertant sieną, ir tarpnacionalinius veiksmus, pavyzdžiui, bendras operacijas, kurias vykdant teisėsaugos pareigūnai dislokuojami kitose valstybėse narėse;

(2) persekiojimas kertant sieną ir sekimas kertant sieną yra būtinos operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo priemonės, kurių netaikant asmenys gali pabėgti nuo teisėsaugos institucijų kirsdami sieną, pasinaudodami tuo, kad pasikeičia jurisdikcija ir toliau nevykdomi teisėsaugos veiksmai. Rekomenduotina, kad valstybės narės spręstų esamų apribojimų, kurios kai kurios iš valstybių narių yra nustačiusios, klausimą, nes dėl jų atsiranda kliūčių, kurios trukdo tokių veiksmų vykdymui jų teritorijoje. Taip pat būtina gerbiant kiekvienos valstybės narės teisminių institucijų kompetenciją koreguoti tam tikras dalyvavimo tarpvalstybinėse teisėsaugos institucijų operacijose taisykles, kad būtų galima stebėti ir sulaikyti nusikaltėlius sekimo kertant sieną, persekiojimo kertant sieną ir bendrų operacijų metu;

(3) kad būtų galima adekvačiai reaguoti į nusikalstamą veiklą ir sunkumus operatyviniam teisėsaugos bendradarbiavimui, kurie kyla dėl nuolatinio ir didėjančio žmonių, prekių ir paslaugų judumo Sąjungoje, būtina organizuoti nuolatinį bendrą patruliavimą ir sutelkti kitus bendrų operacijų pajėgumus. Keisdamosi informacija esamos struktūros, pavyzdžiui, policijos ir muitinių bendradarbiavimo centrai (PCCC), atlieka svarbų vaidmenį kovojant su tarpvalstybiniu nusikalstamumu. Kai tikslinga, siekiant užkirsti kelią Sąjungos vidaus pasienio regionuose vykdomiems tarpvalstybiniams nusikaltimams bei juos nustatyti ir padėti jų tyrimui, PCCC turėtų galėti remti bendrą patruliavimą ir kitas bendras operacijas, grindžiamas bendra rizikos analize ir poreikių vertinimu, laikantis taikomų teisinių reikalavimų;

(4) kad valstybės narės, Taryba ir Komisija susidarytų tikslų kiekybinį vaizdą apie tarpvalstybinio teisėsaugos bendradarbiavimo veiklos Sąjungoje įgyvendinimo padėtį, rekomenduotina, kad valstybės narės kasmet rinktų duomenis ir rengtų statistiką apie operatyvinį teisėsaugos bendradarbiavimą ir teiktų tą statistiką. Tokia statistika suteiks išsamių žinių ir išsamesnį supratimą apie valstybių narių poreikius ir visus galimus klausimus, kuriuos reikia spręsti Sąjungos lygmeniu;

(5) siekdami įgyvendinti savo nusikalstamą veiklą, nusikaltėlių tinklai naudojasi tuo, kad nevykdoma Sąjungos vidaus sienų kontrolė. Bendras patruliavimas ir kitos bendros operacijos yra vertingos priemonės kovojant su visų rūšių tarpvalstybiniu nusikalstamumu;

(6) kai aktualu ir tinkama, valstybės narės turėtų galėti įgyvendinti rekomendacijas dėl tarpvalstybinio operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykės platformos (EMPACT) kontekste, siekdamos kovoti su nustatytomis ir prioritetinėmis grėsmėmis, kurias kelia sunkių formų ir organizuotas tarptautinis nusikalstamumas. Pavyzdžiui, tikslinis bendras patruliavimas yra lanksti priemonė, dėl kurios atitinkamos teisėsaugos institucijos gali imtis iniciatyvos, remdamosi žvalgybos informacija grindžiamu viešosios tvarkos palaikymu. Tikslinį bendrą patruliavimą valstybės narės taip pat galėtų naudoti kartu su kitais EMPACT operatyvinių veiksmų planų operatyviniais veiksmais, siekdamos kovoti su konkrečių prioritetinių sričių nusikalstamumu;

(7) dėl riboto teisėsaugos pareigūnų, kuriuos valstybės narės gali dislokuoti užsienyje, skaičiaus ir dėl to, kad dislokavimas nėra pakankamai koordinuojamas jį grindžiant išankstine bendra analize, teisėsaugos pareigūnų dislokavimas kitose valstybėse narėse gali tapti neveiksmingas. Siekiant supaprastinti bendro patruliavimo ir kitų bendrų operacijų administracinį ir logistinį valdymą, rekomenduotina sukurti visos Europos masto rėmimo platforma. Naudodamosi tokia rėmimo platforma valstybės narės galėtų keistis informacija apie savo poreikius ir sudaryti palankesnes sąlygas veiksmingai ir efektyviai vykdyti patruliavimo ir kitas bendras operacijas, kad būtų palaikoma ir gerinama viešoji tvarka ir saugumas, užkertamas kelias nusikalstamoms veikoms ir padedama kovoti su konkrečiomis nusikaltimų bangomis svarbiose vietose, konkrečiu laiku ir konkrečiomis aplinkybėmis. Kai tikslinga, rėmimo platformai galėtų būti skiriamas Sąjungos finansavimas, o Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/794 ([1]) įsteigta Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europolas) galėtų teikti administracinę bei logistinę paramą;

(8) sėkmingam tarpvalstybiniam operatyviniam teisėsaugos bendradarbiavimui labai svarbus ryšio palaikymas ir prieiga prie turimos informacijos. Rekomenduotina, kad valstybės narės suteiktų teisėsaugos pareigūnams, veikiantiems kitoje valstybėje narėje, galimybę taikant judriojo ryšio sprendimus, pvz., nešiojamuosius prietaisus arba automobilyje sumontuotus teisėsaugos kompiuterius, tikruoju laiku Europos paieškos portale (EPP) ieškoti informacijos, saugomos Sąjungos informacinėse sistemose, ir naudotis atitinkamomis nacionalinėmis duomenų bazėmis, laikantis taikytinų prieigos teisių ir taikytinos Sąjungos ir nacionalinės teisės. Rekomenduotina, kad kitos valstybės narės teisėsaugos institucijų teikiama informacija būtų apribota tik informacija, kurios teisėsaugos pareigūnams reikia vykdant savo pareigas tarpvalstybinio teisėsaugos bendradarbiavimo metu. Rekomenduotina, kad valstybės narės kitoje valstybėje narėje veikiantiems teisėsaugos pareigūnams suteiktų patikimas ir saugias judriojo ryšio priemones, pavyzdžiui, tikralaikių pokalbių priemones, kurias naudojant būtų galima susisiekti tikruoju laiku ir kurios veiktų tarpvalstybiniu mastu, kad jie galėtų tiesiogiai susisiekti su savo ir priimančiosios valstybės narės valdžios institucijomis. Būtina užtikrinti saugų tarpvalstybinį ryšių tarpusavio sujungiamumą, kuris, mažų mažiausiai, sudarytų sąlygas saugiai naudotis tikralaikio judriojo ryšio priemonėmis, taip pat jų teisėsaugos transporto priemonių, kurias naudoja teisėsaugos pareigūnai, geografinės vietos nustatymą, pavyzdžiui, pasitelkiant GPS sekimą arba bepiločius orlaivius, vykdant tarpvalstybinę teisėsaugos operaciją.

Todėl rekomenduotina, kad valstybės narės, atsižvelgiant į jų konkrečius poreikius, naudotųsi techniniais sprendimais, kuriuos teikia, pavyzdžiui, Europolas, vadovaudamasis visų pirma savo inovacijų laboratorijos patarimu, taip pat remdamasis atitinkamu Europos vidaus saugumo inovacijų centro darbu ir projektais, specialios ekspertų grupės, pavyzdžiui, saugių komunikacijų pagrindinė grupė ir Europos teisėsaugos technologijų tarnybų tinklas (ENLETS), taip pat tokie projektai kaip projektas „BroadWay“. Valstybės narės tokį sujungiamumą taip pat gali užtikrinti tarpusavyje susiejant ankstesnes sistemas su kaimyninėmis valstybėmis narėmis;

(9) kad tarpvalstybinis operatyvinis teisėsaugos bendradarbiavimas būtų vykdomas veiksmingai, reikia pereiti prie bendros Sąjungos teisėsaugos kultūros. Siekiant ugdyti įgūdžius, žinias ir pasitikėjimą, labai svarbu, kad būtų vykdomi teisėsaugos kadetų bendri pirminiai mokymo kursai, kokius, pavyzdžiui, Valdemore vykdo Ispanija ir Prancūzija, mainų programos, susijusios su tuo bendradarbiavimu, ir tęstinio tobulinimosi kursai šiais klausimais,

([1]) 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolo), kuriuo pakeičiami ir panaikinami Tarybos sprendimai 2009/371/TVR, 2009/934/TVR, 2009/935/TVR, 2009/936/TVR ir 2009/968/TVR (OL L 135, 2016 5 24, p. 53).

skirti teisėsaugos pareigūnams ir nusikaltimų tyrėjams. Svarbu, kad valstybės narės į savo nacionalinius kadetų pirminio mokymo kursus įtrauktų, jei įmanoma, kursą apie tarpvalstybinį operatyvinį teisėsaugos bendradarbiavimą. Taip pat svarbu, kad valstybės narės siektų parengti arba pritaikyti bendradarbiaudamos su Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (ES) 2015/2219 ([2]) įsteigta Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL), kursus apie tarpvalstybinį operatyvinį teisėsaugos bendradarbiavimą ir kad valstybės narės organizuotų kalbų mokymą, kuris būtų įtraukiamas į nacionalinį tęstinį pareigūnų mokymą.

Teisėsaugos kadetams ir pareigūnams, pabaigusiems tokius mokymo kursus, būtų galima numatyti karjeros galimybes. Rekomenduotina, kad valstybės narės toliau kuo geriau išnaudotų CEPOL teikiamas galimybes informuojant CEPOL apie savo mokymo poreikius, remiant CEPOL veiklą ir padedant savo mokymo portfelį suderinti su prioritetais, susijusiais su tarpvalstybiniu teisėsaugos bendradarbiavimu ir nustatytais ES strateginiuose mokymų poreikio vertinimuose (EU-STNA). Rekomenduotina, kad valstybės narės apsvarstytų galimybę sukurti teisėsaugos kadetams ir pareigūnams skirtas didelio masto ir ilgalaikes europines bendras tarpvalstybinio operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo mokymo ir mainų programas;

(10) atsižvelgiant į koordinavimo ir bendradarbiavimo, susijusio su šioje rekomendacijoje aptariamais klausimais, ypač jos įgyvendinimu, svarbą, atitinkamoje Tarybos darbo grupėje turėtų būti surengta nuolatinė diskusija dėl tarpvalstybinio operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo. Ta darbo grupė galėtų veikti kaip nuolatinis forumas, kuriame valstybės narės galėtų aptarti tuos klausimus, įskaitant jose taikomų taisyklių ir susitarimų konvergenciją, kitas priemones, kuriomis siekiama šalinti tarpvalstybinio teisėsaugos bendradarbiavimo operacijų veiksmingumo ir efektyvumo kliūtis, ataskaitų apie padarytą pažangą teikimą, taip pat klausimus, susijusius su būtinomis gairėmis ir gerąja patirtimi;

(11) rekomenduotina, kad valstybės narės šią rekomendaciją įgyvendintų per pagrįstą laikotarpį. Taip pat rekomenduotina, kad valstybės narės, kai tik pagrįstai įmanoma, inicijuotų, kai tikslinga ir tinkama, nacionalinių taisyklių, dvišalių ir daugiašalių susitarimų su kitomis valstybėmis narėmis peržiūros procesą, kad būtų įgyvendinta ši rekomendacija;

(12) šia rekomendacija nedaromas poveikis taisyklėms dėl ginklų nešiojimo ir naudojimo, be kita ko, kitų asmenų gynybos atvejais, naudojimosi privilegijomis dalyvaujant kelių eisme, techninių priemonių naudojimo vykdant sekimą kertant sieną arba tapatybės patikrinimo išvengti bandančių asmenų tapatybės patikrinimus ir tų asmenų sulaikymą. Analogiškai neturėtų būti daromas poveikis ir taisyklėms, kuriomis nustatoma, kas patenka į teisminio bendradarbiavimo sritį arba kam reikalingas teisminės institucijos leidimas;

(13) siekiant užtikrinti nuoseklumą, šioje rekomendacijoje pateiktos apibrėžtys ir garantijos, kai tinkama, turėtų būti grindžiamos taikytina Sąjungos teise, visų pirma Konvencija dėl Šengeno susitarimo, 1985 m. birželio 14 d. sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo, įgyvendinimo ([3]) (Šengeno konvencija), visų pirma jos 39–46 straipsniais, ir Tarybos sprendimais 2008/615/TVR ([4]) ir 2008/616/TVR ([5]) (Priumo sprendimai), visų pirma Sprendimo 2008/615/TVR 17–19 straipsniais, ir aiškinamos jų laikantis. Tas pats taikoma nuorodoms į būtinybę laikytis nacionalinės teisės, kai Sąjungos teisėje jau nurodomi nacionaliniai standartai;

([2]) 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2219 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūros (CEPOL) ir kuriuo pakeičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2005/681/TVR (OL L 319, 2015 12 4, p. 1).

([3]) OL L 239, 2000 9 22, p. 19

([4]) 2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimas 2008/615/TVR dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo gerinimo, visų pirma kovos su terorizmu ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu srityje (OL L 210, 2008 8 6, p. 1).

([5]) 2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimas 2008/616/TVR dėl Sprendimo 2008/615/TVR dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo gerinimo, visų pirma kovos su terorizmu ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu srityje, įgyvendinimo (OL L 210, 2008 8 6, p. 12).

(14) po tam tikro laiko turėtų būti įvertinta pažanga, padaryta įgyvendinant šią rekomendaciją. Todėl ne vėliau kaip po dvejų metų nuo šios rekomendacijos priėmimo, Komisija turėtų įvertinti pasiektą pažangą ir, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis, pateikti ataskaitą. Ta ataskaita turėtų būti aptarta Taryboje siekiant, *inter alia*, kad Komisija pateiktų teisiškai privalomų Sąjungos teisės aktų pasiūlymų, jei tie aktai operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo srityje yra reikalingi ;

(15) pagal prie Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią rekomendaciją ir ji nėra jai privaloma ar taikoma. Kadangi ši rekomendacija grindžiama Šengeno *acquis*, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šios rekomendacijos, Danija turėtų nuspręsti, ar ją įtrauks į savo nacionalinę teisę;

(16) šia rekomendacija, išskyrus jos 2.1, 2.2 ir 2.3 skirsnius, plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija dalyvauja pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 19 dėl į Europos Sąjungos sistemą integruotos Šengeno *acquis* 5 straipsnio 1 dalį ir Tarybos sprendimo 2002/192/EB ([6]) 6 straipsnio 2 dalį; todėl Airija dalyvauja priimant šią rekomendaciją;

(17) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šia rekomendacija plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ([7]), kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB ([8]) 1 straipsnio H punkte nurodytą sritį;

(18) Šveicarijos atžvilgiu šia rekomendacija plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ([9]), kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio H punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Sprendimo 2008/146/EB ([10]) 3 straipsniu ir Tarybos sprendimo 2008/149/TVR ([11]) 3 straipsniu;

(19) Lichtenšteino atžvilgiu šia rekomendacija plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl

([6]) 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

([7]) OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

([8]) 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

([9]) OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

([10]) 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1).

([11]) 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/149/TVR dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 50).

Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ([12]), kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio H punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES ([13]) 3 straipsniu ir Tarybos sprendimo 2011/349/ES ([14]) 3 straipsniu;

(20) Kipro atžvilgiu šios rekomendacijos 2.1 ir 2.2 skirsniai yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* arba kitaip su ja susijęs, kaip tai suprantama 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 2 dalyje,

(21) Bulgarijos ir Rumunijos atžvilgiu šios rekomendacijos 2.1 ir 2.2 skirsniai yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* arba kitaip su ja susijęs, kaip tai suprantama 2005 m. Stojimo akto 4 straipsnio 2 dalyje;

(22) Kroatijos atžvilgiu šios rekomendacijos 2.1 ir 2.2 skirsniai yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* arba kitaip su ja susijęs, kaip tai suprantama 2011 m. Stojimo akto 4 straipsnio 2 dalyje,

REKOMENDUOJA:

BENDROJI SISTEMA

a) Atsižvelgiant į tai, kad ši rekomendacija nėra teisiškai privaloma, rekomenduojama, kad valstybės narės įgyvendintų joje išdėstytas priemones laikantis taikytinų Sąjungos teisės aktų, ypač tų, kurie yra teisiškai privalomi;

b) ši rekomendacija neturėtų būti suprantama kaip siekis daryti poveikį nacionalinėms taisyklėms, kuriomis nustatomi įgaliojimai, vaidmenys, kompetencijos, apribojimai, apsaugos priemonės arba sąlygos, kurie konkrečiai nenumatyti šioje rekomendacijoje ir kurie taikomi atitinkamai tarpvalstybinio operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo veiklai pagal teisiškai privalomus Sąjungos teisės aktus, įskaitant KŠSĮ ir Tarybos Priumo sprendimus, ir nacionalinę teisę, laikantis Sąjungos teisės;

c) ši rekomendacija atitinka pareigą gerbti pagrindines teises ir teisinius principus, įtvirtintus ES sutarties 6 straipsnyje, įskaitant teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, taip pat aukštus duomenų apsaugos standartus, nustatytus Sąjungos teisėje, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/680 ([15]);

d) valstybės narės gali palikti galioti arba priimti taisykles ir sudaryti susitarimus, kuriuose numatytas glaudesnis bendradarbiavimas nei šioje rekomendacijoje nustatytos priemonės;

([12]) OL L 160, 2011 6 18, p. 21.

([13]) 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19).

([14]) 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/349/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję visų pirma su teismų bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose ir policijos bendradarbiavimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 1).

([15]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

e) rekomenduojama, kad valstybės narės įgyvendintų šią rekomendaciją nedarant poveikio Konvencijai dėl muitinės administracijų tarpusavio pagalbos ir bendradarbiavimo, parengtos vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu ([16]) (konvencija „Neapolis II“);

TIKSLAS IR TAIKYMO SRITIS

Šios rekomendacijos tikslas – stiprinti operatyvinį teisėsaugos bendradarbiavimą tarp teisėsaugos institucijų.

Operatyvinis teisėsaugos bendradarbiavimas apima situacijas, kai vienos valstybės narės teisėsaugos institucijos veikia kitos valstybės narės teritorijoje vykdydamos tarpvalstybinius ir kitus tarptautinius veiksmus tarp dviejų ar daugiau valstybių narių, pavyzdžiui, persekiojimo kertant sieną, sekimo kertant sieną, bendro patruliavimo ar kitų bendrų operacijų metu, arba kai tai susiję su turistiniu sezonu ar masiniu įvykiu.

1. TERMINŲ APIBRĖŽTYS

Šioje rekomendacijoje vartojamų terminų apibrėžtys:

a) teisėsaugos institucija – kompetentinga valdžios institucija, kaip tai suprantama SESV 87 straipsnio 1 dalyje;

b) persekiojimas kertant sieną – teisėsaugos operacija, kurią vykdydami valstybės narės teisėsaugos institucijos pareigūnai toje valstybėje narėje persekioja vieną ar daugiau asmenų ir vykdydami tą persekiojimą kerta sieną su kita valstybe nare bei tęsia tą persekiojimą vienos ar kelių kitų valstybių narių teritorijoje, kai asmuo ar asmenys kerta jų sieną;

c) sekimas kertant sieną – teisėsaugos operacija, kurią vykdydami valstybės narės teisėsaugos institucijos pareigūnai, atlikdami nusikalstamų veikų tyrimą toje valstybėje narėje, seka vieną ar daugiau asmenų ir tęsia tą sekimą vienos ar kelių kitų valstybių narių teritorijoje po to, kai asmuo ar asmenys kerta jų sieną;

d) bendros operacijos – teisėsaugos operacijos, įskaitant bendrą patruliavimą ir kitas bendras viešosios tvarkos palaikymo, visuomenės saugumo užtikrinimo ir nusikalstamumo prevencijos operacijas, kurias bendrai vykdo dviejų ar daugiau valstybių narių teisėsaugos institucijų pareigūnai, kai vienos valstybės narės pareigūnai veikia kitos valstybės narės teritorijoje;

e) vienas bendras informacinis punktas – nacionalinė centrinė įstaiga, paskirta tarptautinio teisėsaugos bendradarbiavimo tikslais pagal šios rekomendacijos skirsnį „Bendroji sistema“;

f) policijos ir muitinių bendradarbiavimo centras (PCCC) – bendra teisėsaugos struktūra, skirta keistis informacija ir teikti paramą, kai vykdoma kita teisėsaugos veikla Sąjungos vidaus pasienio regionuose, kurią valstybė narė įsteigė dvišalio ar daugiašalio susitarimo pagrindu su viena ar daugiau kaimyninių valstybių narių ir kuri yra prie pat sienų tarp atitinkamų valstybių narių;

g) statistiniai duomenys – valstybių narių renkami ir Tarybai bei Komisijai teikiami ne asmens duomenys, susiję su tarpvalstybinio teisėsaugos bendradarbiavimo operacijomis, kaip nustatyta 2 skirsnyje.

2. OPERATYVINIO TEISĖSAUGOS BENDRADARBIAVIMO KLIŪČIŲ ŠALINIMAS, KAI TEISĖSAUGOS PAREIGŪNAI VEIKIA KITOJE VALSTYBĖJE NARĖJE

2.1. Persekiojimas kertant sieną

a) Rekomenduojama, kad valstybės narės:

i) užtikrintų, kad nusikaltimų, dėl kurių jų teritorijoje gali būti vykdomas persekiojimas kertant sieną, rūšys apimtų priede išvardytas nusikalstamas veikas, taip pat visas kitas nusikalstamas veikas, dėl kurių gali būti taikoma ekstradicija arba perdavimas, ir, kai tai atitinka nacionalinę teisę, taip pat teisėsaugos institucijų atliekamų patikrinimų vengimą;

([16]) OL C 24, 1998 1 23, p. 2.

ii) leistų jų teritorijoje vykdyti persekiojimus kertant sausumos, upių, ežerų ir oro sienas;

iii) leistų tęsti persekiojimus jų teritorijoje kirtus sieną netaikant jokių geografinių ar laiko apribojimų, kol atvyksta pareigūnai iš jų teisėsaugos institucijos;

iv) kasmet rinktų duomenis ir rengtų statistiką apie persekiojimus kertant sieną, kurį vykdė jų teisėsaugos institucijos, ir teiktų tuos statistinius duomenis Tarybai ir Komisijai; tie kasmet teikiami statistiniai duomenys apima:

— vykdytų persekiojimų kertant sieną atvejų skaičių,

— valstybes nares, kurių teritorijose buvo vykdomi persekiojimi kertant sieną.

b) Rekomenduojama, kad valstybės narės leistų kitos valstybės narės teisėsaugos institucijos pareigūnams, kurie vykdo persekiojimus kirsdami sieną į jų teritoriją:

i) nešiotis tarnybinius ginklus bei šaudmenis ir kitą tarnybinę įrangą;

ii) naudoti savo tarnybinius ginklus teisėtai savigynai ir ginant kitus asmenis pagal priimančiosios valstybės narės nacionalinę teisę;

iii) naudotis valstybėse narėse, kuriose vykdomas persekiojimas kertant sieną, taikomomis privilegijomis dalyvaujant kelių eisme;

iv) pagal priimančiosios valstybės narės nacionalinę teisę naudoti savo GPS sistemas, kad tos kitos valstybės narės teisėsaugos institucija galėtų sekti pareigūnų, vykdančių persekiojimus kertant sieną, transporto priemones;

v) naudotis saugiomis tikralaikio ryšio priemonėmis tarpvalstybiniu mastu.

c) Rekomenduojama, kad valstybės narės apsvarstytų galimybę leisti kitos valstybės narės teisėsaugos institucijos pareigūnams, kurie vykdo persekiojimus kirsdami sieną į jų teritoriją sustabdyti ir laikinai sulaikyti persekiojamą asmenį, pagal priimančiosios valstybės nacionalinėje teisėje nustatytas procedūras, be kita ko, naudojant prievartą ir fizinę jėgą, ir turint teisę atlikti saugumo patikrinimą, kol atvyksta priimančiosios valstybės narės teisėsaugos institucijos pareigūnai.

2.2. Sekimas kertant sieną

a) Rekomenduojama, kad valstybės narės:

i) leistų jų teritorijoje vykdyti asmenų, įtariamų rengiant ar padarius vieną ar daugiau nusikalstamų veikų, išvardytų priede, taip pat visas kitas nusikalstamas veikas, dėl kurių gali būti taikoma ekstradicija arba perdavimas, arba dalyvavus jas darant, taip pat asmenų, kurie gali padėti nustatyti tokių įtariamųjų asmenų tapatybę arba juos atsekti, sekimą kertant sieną;

ii) užtikrintų, kad sekimas kertant sieną galėtų būti vykdomas siekiant nustatyti, ar buvo padarytos konkrečios nusikalstamos veikos arba ar jos yra rengiamos;

iii) leistų jų teritorijoje vykdyti sekimą kertant sausumos, jūrų, upių, ežerų ir oro sienas;

iv) remiantis bendrai sutartomis procedūromis, leistų ir palengvintų medžiagos kaupimą, kad būtų galima veiksmingiau vykdyti sekimą kertant sieną;

v) paskirtų centrinę (-es) instituciją (-as), kuri (-ios) koordinuotų sekimą, kai siena kertama iš kitos valstybės ir į kitą valstybę, kuri (-ios) būtų vieno bendro informacinio punkto dalis arba dirbtų glaudžiai su juo bendradarbiaudama (-os) ir kuri (-ios) prašymus suteikti leidimą galėtų tvarkyti ir teikti 24 valandas per parą, 7 dienas per savaitę.

b) Rekomenduojama, kad valstybės narės leistų kitos valstybės narės teisėsaugos institucijos pareigūnams, kurie vykdydami sekimą kerta sieną į jų teritoriją:

i) nešiotis tarnybinius ginklus bei šaudmenis ir kitą tarnybinę įrangą;

ii) naudoti tarnybinius ginklus teisėtai savigynai ir ginant kitus asmenis pagal priimančiosios valstybės narės nacionalinę teisę;

iii) pagal priimančiosios valstybės narės nacionalinę teisę naudoti visas technines priemones, būtinas siekiant vykdyti sekimą kertant sieną, įskaitant GPS sekimo įrenginius, bepiločius orlaivius, garso ir vaizdo įrangą;

iv) naudotis saugiomis tikralaikio ryšio priemonėmis tarpvalstybiniu mastu.

2.3. Bendros operacijos

a) Rekomenduojama, kad valstybėms narės leistų kitos valstybės narės teisėsaugos institucijos pareigūnams, dalyvaujantiems bendrose operacijose jų teritorijoje, atlikti bent toliau nurodytus veiksmus, su sąlyga, kad panašūs įgaliojimai ir panaši įranga, įskaitant uniformas, suteikiami jų pačių teisėsaugos institucijų pareigūnams:

i) atlikti tapatybės patikrinimus ir laikinai sulaikyti asmenis, kurie bando išvengti tapatybės patikrinimo;

ii) dėvėti uniformą ir nešiotis tarnybinius ginklus bei šaudmenis ir kitą tarnybinę įrangą;

iii) naudoti tarnybinius ginklus teisėtai savigynai ir ginant kitus asmenis;

iv) naudotis saugiomis tikralaikio ryšio priemonėmis tarpvalstybiniu mastu arba suteikti kitų tarpvalstybinio ryšio galimybių; tuo tikslu turėtų būti numatytos būtinos išankstinės techninės sąlygos saugiam tikralaikiam ryšiui užtikrinti.

b) Rekomenduojama, kad valstybės narės koordinuotų bendras operacijas tais atvejais, kai per jų teisėsaugos institucijas vykdomos kelios operacijos.

c) Rekomenduojama, kad valstybės narės kasmet rinktų duomenis ir rengtų statistiką apie bendrą patruliavimą ir kitas bendras operacijas, kuriuos jų teisėsaugos institucijos vykdė kitų valstybių narių teritorijoje, ir teiktų tuos statistinius duomenis Tarybai ir Komisijai; tie kasmet teikiami statistiniai duomenys apima:

i) įvykdytų bendro patruliavimo ir kitų bendrų operacijų skaičių;

ii) valstybes nares, kurių teritorijose buvo vykdomas bendras patruliavimas ar kitos bendros operacijos;

3. POLICIJOS IR MUITINIŲ BENDRADARBIAVIMO CENTRAI

a) Rekomenduojama, kad valstybės narės, kurios administruoja PCCC arba dalyvauja jo veikloje, užtikrintų, kad PCCC ne tik skirtų dėmesį keitimuisi informacija, bet ir vykdytų šias užduotis:

i) sudarytų palankesnes sąlygas bendram patruliavimui ir kitoms bendroms operacijoms Sąjungos vidaus pasienio regionuose, juos remtų ir, kai aktualu, koordinuotų;

ii) prisidėtų rengiant arba rengtų jų Sąjungos vidaus pasienio regionams būdingų tarpvalstybinių nusikaltimų bendrą analizę ir, kai tikslinga, per nacionalinį vieną bendrą informacinį punktą dalytųsi tokia analize su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, kitomis valstybėmis narėmis ir kompetentingomis Sąjungos agentūromis ir įstaigomis, pavyzdžiui, Europolu, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1896 įsteigtomis Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgomis ([17]) ir Komisijos sprendimu 1999/352/EB, EAPB, Euratomas ([18]) įsteigta Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF);

iii) remtų tarpvalstybinių nusikaltimų, vykdomų Sąjungos vidaus pasienio regionuose, tyrimus.

b) Rekomenduojama, kad valstybės narės stiprintų tarpvalstybinį teisėsaugos bendradarbiavimą ir laikytis geriausios praktikos, susijusios su tokiu bendradarbiavimu su kaimyninėmis valstybėmis, dvišaliu ar daugiašaliu pagrindu, be kita ko, pasitelkiant bendras policijos būstines ir PCCC.

4. BENDRO PATRULIAVIMO IR KITŲ BENDRŲ OPERACIJŲ RĖMIMO PLATFORMA

a) Rekomenduojama, kad valstybės narės sukurtų rėmimo platformą, kuri leistų nustatyti ir centralizuotai išsaugoti kiekvienos valstybės narės išreikštus poreikius organizuoti bendrą patruliavimą ar kitas bendras operacijas neperduodant asmens duomenų:

i) vietose, kurios yra ypač svarbios siekiant užkirsti kelią nusikalstamai veikai ir su ja kovoti, pavyzdžiui, pagrindiniuose nusikaltėlių telkimosi centruose arba iš kitų valstybių narių atvykstančių turistų lankomose vietose;

ii) per didelio masto susibūrimus ir svarbius renginius, dėl kurių, tikėtina, atvyks lankytojų iš kitų valstybių narių, pavyzdžiui, didelius sporto renginius ar tarptautinius aukščiausiojo lygio susitikimus;

iii) nelaimės arba didelės avarijos atveju, derinant veiksmus su Sąjungos civilinės saugos mechanizmu (SCSM), ir visų pirma su Reagavimo į nelaimes koordinavimo centru (RNKC) ([19]).

b) Rekomenduojama, kad valstybės narės:

i) teiktų rėmimo platformai informaciją apie savo poreikius ir prašymo palaikyti viešąją tvarką bei saugumą ir užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms aplinkybes;

ii) atsižvelgiant į bendrų operacijų pobūdį, paskirtų atitinkamą informacinį punktą, kuris veiktų kaip nacionalinis informacinis punktas, skirtą tokioms bendro patruliavimo ir kitoms bendroms operacijoms ir atitinkamos informacijos perdavimui.

5. VEIKSMINGOS PRIEIGOS PRIE INFORMACIJOS IR RYŠIŲ UŽTIKRINIMAS

a) Rekomenduojama, kad valstybės narės užtikrintų, kad tarpvalstybiniame operatyviniame teisėsaugos bendradarbiavime, kuriam taikoma ši rekomendacija, dalyvaujantys ir kitos valstybės narės teritorijoje veikiantys jų teisėsaugos institucijų pareigūnai:

i) turėtų saugią nuotolinę prieigą prie savo nacionalinių duomenų bazių ir Sąjungos bei tarptautinių duomenų bazių naudodami EPP, kai tai leidžiama pagal Sąjungos teisę ir jų nacionalinę teisę, kad galėtų atlikti savo teisėsaugos funkcijas kitos valstybės narės teritorijoje vykdydami tarpvalstybinį operatyvinį teisėsaugos bendradarbiavimą, pavyzdžiui, atlikdami tapatybės patikrinimus;

ii) galėtų naudotis saugiomis tikralaikio ryšio priemonėmis, kurios gali veikti kitos valstybės narės teritorijoje, kad jie galėtų tiesiogiai susisiekti su savo valstybių narių teisėsaugos institucija ir kitos atitinkamos valstybės narės ar valstybių narių teisėsaugos institucijų pareigūnais.

([17]) 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1).

([18]) 1999 m. balandžio 28 d. Komisijos sprendimas dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) įsteigimo (OL L 136, 1999 5 31, p. 20).

([19]) Krizių ir ekstremaliųjų situacijų (daugiausia susijusių su nelaimėmis ar didelėmis avarijomis) metu bet kuri nukentėjusi valstybė narė arba trečioji valstybė gali kreiptis dėl pagalbos užtikrinant civilinę saugą arba humanitarinės pagalbos naudojant SCSM. Tokiu atveju RNKC koordinuoja valstybių narių atsaką į pagalbos prašymą, sudaro jam palankesnes sąlygas ir bendrai jį finansuoja.

b) Rekomenduojama, kad valstybės narės užtikrintų saugų tikralaikį tiesioginį ryšį kirtus sieną naudojantis techniniais sprendimais, kuriuos turi pateikti, pavyzdžiui, Europolas, specialios ekspertų grupės arba Sąjungos finansuojami projektai, arba susiejant senąsias sistemas su kaimyninėmis valstybėmis narėmis.

6. BENDRAS MOKYMAS IR PROFESINIS TOBULĖJIMAS, SUSIJĘS SU TARPVALSTYBINIU OPERATYVINIU TEISĖSAUGOS BENDRADARBIAVIMU

Rekomenduojama, kad valstybės narės:

a) siekiant supažindinti teisėsaugos kadetus su Europos teisėsaugos kultūra, į pirminį mokymą įtrauktų tarpvalstybinio operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo kursų galimybę;

b) tiek, kiek tai įmanoma pagrįstai įgyvendintų nacionalinėse struktūrose, kartu su kaimyninėmis valstybėmis narėmis savo teisėsaugos kadetams rengti bendrus pirminių mokymų kursus ir mainų programas tarpvalstybinio operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo tema;

c) valstybių narių prašymu bendradarbiaujant su CEPOL, siektų parengti arba pritaikyti savo nacionalinius tarpvalstybinio operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo kursus, kurie būtų naudojami teisėsaugos pareigūnų tęstinio profesinio tobulėjimo mokymams nacionaliniu lygmeniu;

d) rengtų bendrus tęstinio profesinio tobulėjimo kursus ir iniciatyvas, skirtus teisėsaugos pareigūnams, kad būtų plėtojami jų tarpvalstybinio operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo įgūdžiai ir žinios, visų pirma susiję su atitinkama teise, dalyvavimo taisyklėmis, priemonėmis, metodais, mechanizmais, procedūromis ir geriausia praktika;

e) siektų parengti ir pasiūlyti teisėsaugos pareigūnų, baigusių bendrus pirminio mokymo kursus, karjeros galimybes, mainų programas arba specialius tarpvalstybinio operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo kursus;

f) rengtų kalbų mokymą ir teisėsaugos institucijų pareigūnų, kurie, tikėtina, dalyvaus tarpvalstybiniame operatyviniame teisėsaugos bendradarbiavime, mokymą, susijusį su veiklos procedūromis, administracine ir baudžiamąja teise, kitų valstybių narių baudžiamosiomis procedūromis ir valdžios institucijomis, į kurias galima kreiptis kitose valstybėse narėse;

g) deramai atsižvelgiant į valstybių narių poreikius, siekti savo mokymų portfelį suderinti su prioritetais, susijusiais su tarpvalstybiniu operatyviniu teisėsaugos bendradarbiavimu, nustatytais EU-STNA;

h) informuoti CEPOL apie mokymo, susijusio su tarpvalstybiniu operatyviniu teisėsaugos bendradarbiavimu, poreikius ir remti atitinkamą CEPOL veiklą, kad CEPOL galėtų prisidėti prie teisėsaugos pareigūnų rengimo;

i) apsvarstyti galimybę sukurti teisėsaugos kadetams ir pareigūnams skirtas didelio masto ir ilgalaikes europines bendras mokymo ir mainų programas tarpvalstybinio operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo srityje.

7. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

a) Rekomenduojama, kad valstybės narės aptartų ir toliau nagrinėtų šioje rekomendacijoje nurodytus klausimus, visų pirma klausimus, susijusius su jos įgyvendinimu;

b) rekomenduojama, kad valstybės narės visapusiškai pasinaudotų įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 513/2014 ([20]) nustatytą policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonę teikiama finansine parama siekiant pagerinti ir sustiprinti tarpvalstybinį operatyvinį bendradarbiavimą.

([20]) 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 513/2014, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonė ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2007/125/TVR (OL L 150, 2014 5 20, p. 93).

c) rekomenduojama, kad valstybės narės, įgyvendindamos šią rekomendaciją, kuo greičiau, kiek tai pagrįstai įmanoma, po šios rekomendacijos priėmimo ir kai aktualu, inicijuotų savo nacionalinių taisyklių ir dvišalių bei daugiašalių susitarimų dėl operatyvinio teisėsaugos bendradarbiavimo su kitomis valstybėmis narėmis peržiūrą.

d) rekomenduojama, kad ne vėliau kaip praėjus dvejiems metams po šios rekomendacijos priėmimo Komisija įvertintų, kaip valstybės narės šią rekomendaciją įgyvendina, ir, pasikonsultavus su valstybėmis narėmis, paskelbtų ataskaitą ir pateiktų ją Tarybai.

Priimta Liuksemburge 2022 m. birželio 9 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
É. DUPOND-MORETTI

PRIEDAS

Nusikalstamų veikų, nurodytų 2.1 ir 2.2 poskirsniuose, sąrašas

— Dalyvavimas nusikalstamoje organizacijoje,

— terorizmas,

— prekyba žmonėmis,

— seksualinis vaikų išnaudojimas ir vaikų pornografija,

— neteisėta prekyba narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis,

— neteisėta prekyba ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis,

— korupcija, įskaitant kyšininkavimą,

— sukčiavimas, įskaitant tokį sukčiavimą, kuris kenkia Sąjungos finansiniams interesams, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371 ([1]),

— nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimas,

— valiutos, įskaitant eurą, padirbinėjimas,

— kibernetiniai nusikaltimai,

— nusikaltimai aplinkai, įskaitant neteisėtą prekybą nykstančių rūšių gyvūnais ir nykstančių rūšių bei veislių augalais,

— pagalba neteisėtai patekti į šalį ir joje apsigyventi,

— nužudymas ir sunkus kūno sužalojimas,

— neteisėta prekyba žmogaus organais ir audiniais,

— žmogaus pagrobimas, neteisėtas laisvės varžymas ir pagrobimas įkaitu,

— rasizmas ir ksenofobija,

— organizuotas ar ginkluotas plėšimas,

— neteisėta prekyba kultūros vertybėmis, įskaitant antikvarines vertybes ir meno kūrinius,

— sukčiavimas,

— turto prievartavimas,

— gaminių klastojimas ir piratavimas;

— administracinių dokumentų klastojimas ir prekyba jais,

— mokėjimo priemonių klastojimas,

— neteisėta prekyba hormoninėmis ir kitomis augimą skatinančiomis medžiagomis,

— neteisėta prekyba branduolinėmis ar radioaktyviosiomis medžiagomis,

— prekyba vogtomis transporto priemonėmis,

— iššaginimas,

— padegimas,

— Tarptautinio baudžiamojo teismo jurisdikcijai priskirti nusikaltimai,

— neteisėtas orlaivio, laivo arba erdvėlaivio užgrobimas,

— diversija.

([1]) 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).